

CHRISTIAN BEHRENDT

Af arkivar *Seesten*

Da branddirecteur Christian Behrendt døde den 16. september 1949, mistede Middelfart en god borger og Historisk Samfund for Fyn et trofast medlem. —

Chr. Behrendt var født i Middelfart den 27. juli 1868 i den anselige ejendom, som hans farfader havde købt i 1833, og som i en årrække var landskendt under navnet Behrendts Hotel. Faderen var da forpagter, senere ejer af gården. — Dér voxede han op i et godt hjem og under økonomisk gode kår. Han gik i skole i sin fødeby, men kom 1882 i Sorø Akademis skole, hvorfra han tog præliminærexamen 1885. Derefter kom han i handelslære i Grenaa til 1889, var så et par år handelsbetjent i Odense og København og aftjente sin værnepligt ved forplejningscorpset 1891—92. Efter et års ophold i Hamborg nedsatte han sig som selvstændig forretningsmand i Odense, senere i Fredericia, men — som han beskedent siger i en lille selvbiografi — handelen lå ikke for ham, og han måtte atter søge tjeneste, fra 1904—06 i Tisted og fra 1906—13 på jernstøberiet, A/S J. S. Hess & Søn, i sin fødeby. Fra 1914 drev han assurancevirksomhed dér, 1918 blev han commissær for De fynske Købstæders Brandforsikring og året efter branddirecteur for Middelfart i Købstædernes almindelige Brandforsikring. Det var han til 1947.

Behrendt var to gange gift, første gang 1899 i Øsby med sin fjerne slægtning, præstedatteren Frieda Tiedje, død 1905, kort efter at hun havde skænket den yngste af hans to sønner livet, anden gang 1912 med brændevinsbrænder og sparekassedirecteur i Mid-

delfart Rasmus Poulsens enke Mette f. Jørgensen, død 1934. Gennem hende kom han i besiddelse af den gård, hvori han i næsten fyrretyve år havde sit hjem, og hvis historie han har fortalt i sit sidste trykte arbejde i den i fjor udkomne årbog. Efter hans anden hustrus død overtog hendes søster, frøken Kirstine Jørgensen, husets førelse til sin død 1943.

Der var hyggeligt, stilfærdig hyggeligt, i branddirecteur Behrendts hjem, huset og husherren passede til hinanden. Og hans liv formede sig vist alt i alt lykkeligt. Hans virke som branddirecteur gav ham en tryk tilværelse og lagde vel i almindelighed ikke beslag på hele hans arbejdskraft og gav ham tillige muligheder for at få et særligt kendskab til alle ejendomme i den by, han holdt af.

Behrendt var konservativ af natur og af overbevisning, men som mange — måske navnlig ældre — conservative mennesker med forståelse af andres meninger, en fint tænkende mand, dybt religiøs. Sit hverv som kirkeværge (fra 1930) varetog han med varm interesse . . . det var jo også hans egen bys godt 700 år gamle kirke, hvis tarv han skulde vogte. Han glædede sig over den skønne natur ved Middelfart, men også over hvad han fik at se på sine rejser i udlandet, f. e. i Tyrol og i Italien. Han holdt af dyr, var fra 1918 kredsformand i Foreningen til Dyrenes Beskyttelse, og af musik, han spillede selv violoncel, og optrådte jævnlig som musikanmelder i Middelfart aviser. Heller ikke tegnekunsten var ham fremmed. — Endelig kan nævnes, at han var høj frimurer.

Men selv om branddirecteur Behrendts person sent vil glemmes af dem, der kendte ham, vil dog mindet om ham dø om nogle snese år. Sådan går det jo. Men Behrendts navn vil leve længere, fordi hans kærlighed til Middelfart og omegn satte dybe spor.

Mon ikke hans historiske interesse er blevet vakt allerede i hans drengeår? Hans familie havde, da han blev født, levet i Middelfart i 35 år og havde været med til at præge byens liv. Den gamle farfader, som han daglig gæstede, kunde fortælle om svundne tider og vise ham mærkelige gamle ting. Ganske nær ved hans barn-

Christiau Behrendt.

domshjem lå det hus, man kaldte Henner Frisers. Og dør var Hingsavls gamle slotsbanke. Danmarks historie blev så underligt nærværende og levende for en dreng. Han kom til Sorø, det var igen Danmarks historie, og han blev kammerat med og ven af en anden soraner, Mackeprang, den senere directeur for Nationalmuseet. Ja, det er kun en gisning, men det synes ret rimeligt, at sådanne omstændigheder kan have været medvirkende til at udvikle og styrke hans medfødte historiske interesse. Allerede medens han var soldat, begyndte han at samle optegnelser om det gamle Midelfart, vel mest efter trykte kilder. Så kom der en række år, hvor han næppe har haft tid og lejlighed til at beskæftige sig med sådanne emner. Men da han i 1914 var blevet friere stillet, begyndte han at gøre studier på landsarkivet, det var 18. august. Sidste gang han kom der, var den 7. september 1949, en halv snes dage før hans død. Fem og tredive år . . . Ganske vist var besøgene meget sjældne i de senere år, besættelsestiden, afstanden er temmelig lang

fra Middelfart til Odense, og alderen gjorde sig gældende, men i en lang årrække var han en ret flittig gæst.

Af Historisk Samfund for Odense og Assens Amter blev han tidligt medlem og blev snart samfundets tillidsmand i Middelfart, han valgtes til medlem af bestyrelsen 1926, senere — efter de to fynske historiske samfunds sammenslutning — af repræsentantskabet, og genvalgtes, til han 1949 frabad sig genvalg. Hans stilfærdige og beskedne væsen virkede vel med til, at han næppe gjorde sig særlig stærkt gældende i styrelsen, men hans varme interesse og usvigelige loyalitet gjorde ham til en solid støtte i arbejdet. I årbøgerne har han dog kun to gange publiceret noget, i 1921 Om Marsvinsjæger-Lauget i Middelfart og i 1949 Borgmester Hans Nielsens Gaard i Middelfart og dens senere Ejere. I Middelfart-aviser skrev han jævnligt, navnlig når udgravninger havde bragt noget for dagen, eller når byens museum havde fået en eller anden ny skat. Nogle af disse artikler fremkom også, undertiden i noget udvidet form, som særtryk.

Behrendts hovedværker er imidlertid

Færgeløbet ved Middelfart (1927),

Middelfart Havn gennem 100 Aar 1837—1937 (1937),

Fra det gamle Middelfart I (1938),

Fra det gamle Middelfart II (1941) og den som manuscript i 100 eksemplarer trykte

Slægten Behrendt af Middelfart (1933).

Alle Behrendts bøger bærer vidnesbyrd om hans interesse for og kærlighed til emnet, mest måske slægtbogen og Fra det gamle Middelfart II, der jo behandler hans kære kirkes historie. Han arbejdede meget grundigt, måske lidt tungt, med sit stof, og er der end visse arkivalier, som han kun i ret ringe grad har benyttet, kan man være sikker på, at han har fået alt med af dem, han har brugt.

Hans samlinger vil blive opbevarede i Landsarkivet for Fyen.

I november 1919 oprettedes Museumsforeningen for Middelfart By og Vestfyen. Behrendt var en af stifterne. Der var vakt nogen interesse imellem borgerne for at få samlet fortidsminder fra byen og omegnen, men målet — samlingerne og stedet til at opbevare dem — var meget fjerne. Det lykkedes imidlertid at skabe et godt økonomisk grundlag at bygge på, en halv snes tusinde kroner, der kom ind som overskud fra en fest i 1920, et særdeles smukt resultat, når man tager byens størrelse i betragtning. En del forskellige gamle ting blev efterhånden skænket til foreningen og opbevarede og fremstilledes først i lånte, senere i lejede lokaler. Køb indlod man sig klogeligt ikke på, man holdt formuen urørt. Den blev i 1927 anvendt til køb af det c. 300 år gamle gavlhus i Brogade, hvor sagnet har ladet Henner Friser bo. Det lykkedes at få dette restaureret ved det særlige bygningssyns hjælp. Derved fik byen et smukt og rummeligt gammelt hus til opbevaring af museumsgenstandene, og der blev virkelig skabt interesse for samlingerne hos byens og omegnens beboere, hvad der også har vist sig ved gavernes og erhvervelsernes tal. Nu er museet i mange retninger vel forsynet med sager, der fortæller om fortiden. Ingen kunde være gladere derved end Behrendt, som fra 1931 var foreningens formand. Det var ham altid en virkelig glæde at vise besøgende museet . . . og kirken. Der er måske mellem dem, der læser dette, nogen, som har mærket det det par gange, samfundets sommerudflugt har passeret Middelfart.

Chr. Behrendt var sin by en god og trofast søn, en omhyggelig værner af dens minder, og en mand, som ikke trættes, når det gjaldt om at vække interesse derfor. Den grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse hædrede ham da også ved i 1939 som påskønnelse af hans virksomhed gennem en menneskealder med Middelfarts historie at tildele ham den sølvmedaille, der uddeles til belønning af fortjenester, udviste af mænd og kvinder, der ikke henhører til de faglærte historikers kreds, men som af uselvisk interesse har virket til fremme af fædrelandets historie.